

Hoe zit het met PFOS-verontreiniging in Kortrijk?

Is er vandaag PFOS-verontreiniging in Kortrijk?

Op vandaag hebben we geen weet van risicovolle PFOS-vervuilingen in Kortrijk. Naar aanleiding van de bodemverontreiniging met PFOS (perfluorooctaansulfonzuur) en PFAS (perfluoralkylstoffen) rondom de site van 3M in Zwijndrecht, is de Vlaamse regering echter begonnen met een ruime inventarisatieronde rond deze producten in heel Vlaanderen. Het is dus de bedoeling om op zoek te gaan naar mogelijke gronden die wel vervuild zouden kunnen zijn.

Op basis van de gemeentelijk inventaris (waarin de verleende exploitatie- en milieuvergunningen staan) maakte de Vlaamse overheid een lijst van percelen waarop in de voorbije 50 jaar (sinds 1970) industriële activiteiten zijn uitgevoerd die tot een aantal specifieke rubrieken behoren waarin mogelijks gebruik werd gemaakt van fluorproducten. Het gaat bijvoorbeeld om textielbewerking (waar onze streek bekend om stond), metaalbewerking en foto-industrie.

Let wel, het feit dat men op die percelen deze activiteiten uitoefende, wil niet zeggen dat er hier ook fluorproducten werden gebruikt. Dat is wat de Vlaamse overheid nu vraagt: om in de archieven te gaan kijken naar de specifieke aanvragen en op te lijsten waar er gebruik is gemaakt van fluor en in welke hoeveelheden. Daarvoor krijgen de lokale besturen tijd tot 15 juli. Onze dienst milieu is hier al volop mee bezig en zal deze inventaris zo snel als mogelijk afwerken.

Daarna kan de Vlaamse overheid een prioriteitenlijstje maken van waar ze terreinen verder wil testen op een mogelijke verontreiniging. Het is dus ook niet zo dat als een bedrijf nu of in het verleden gebruik maakte van fluorproducten, de grond automatisch verontreinigd is. Dat moeten testen dan bepalen. Maar we spreken in ieder geval telkens van een volledig andere grootorde dan de verontreiniging door de fabriek in Zwijndrecht die jarenlang fluorproducten produceerde en ter plaatse opsloeg.

Waarom worden in andere steden dan al terreinen afgesloten?

Naast de inventarisatie van deze industrieterreinen, heeft de Vlaamse overheid ook een bijzonder risico bepaald: met name een soort fluor-blusschuim dat in het verleden gebruikt werd om industriële branden te blussen die niet met water geblust kunnen worden (bv. een brandende plas olie).

De Vlaamse overheid vraagt daarom om ook een inventaris te maken van terreinen waar in het verleden met dit schuim geoefend werd (vaak oude of bestaande oefenterreinen in brandweerkazernes) en naar plaatsen waar een hevige industriebrand heeft gewoed waar de brandweer met dit schuim geblust heeft.

Voor deze terreinen vraagt men om – indien nodig – ‘no regret-maatregelen’ te nemen.

Voorzichtigheidsmaatregelen die, in afwachting van concrete testen door de Vlaamse regering, ervoor zorgen dat er geen kinderen meer kunnen spelen en dat men in de onmiddellijke omgeving tijdelijk geen zelfgeteelde producten meer consumeert die hun voedingsstoffen uit de grond halen.

Die terreinen is de hulpverleningszone Fluvia momenteel in kaart aan het brengen, maar ook voor deze lijst moet men het risico erg nuanceren: blussen of oefenen met fluor-blusschuim gebeurde sowieso al niet vaak. Blussen gebeurde al niet vaak, omdat men altijd eerst water gebruikt, en enkel werkt met schuim als blussen met water niet werkt (bv. bij een brandende plas olie). Oefenen gebeurde ook heel beperkt, omdat het schuim duur was in aankoop. Bij oefeningen werd dan ook eerder een demo gegeven dan dat er veel schuim gebruikt werd. Tot slot is eenmalig blussen of oefenen met dit schuim opnieuw niet van dezelfde grootorde als de verontreiniging die kan komen van een fabriek zoals deze in Zwijndrecht die jarenlang fluorproducten produceerde en ter plaatse opsloeg.

Op dit moment is er nog geen weet van terreinen die een groot risico dragen, maar van zodra daar aanleiding toe zou zijn, zal de stad samen met de hulpverleningszone de nodige voorzorgsmaatregelen nemen en hierover communiceren in de pers en met de buurt.

Conclusie

Vlaanderen vraagt vandaag de hulp van de lokale besturen om beter te inventariseren waar fluorproducten zoals PFOS en PFAS in de voorbije 50 jaar gebruikt zijn. Enerzijds door een inventaris te vragen van de industrieterreinen die mogelijks fluor gebruikt hebben. Anderzijds door te inventariseren waar de brandweer in het verleden gebruik heeft gemaakt van fluor-blusschuim.

Vlaanderen vraagt ook om op die plaatsen, wanneer het risico groot lijkt, voorlopige voorzorgsmaatregelen te nemen.

Voor Kortrijk kunnen we op vandaag nog niet zeggen of er terreinen zijn waar er een problematische PFOS- of PFAS-verontreiniging kan zijn. Dat zijn onze dienst milieu en onze hulpverleningszone nu aan het inventariseren.

Van zodra onze diensten vaststellen dat er een terrein is waar zo'n risico bestaat , zal de stad de nodige voorzorgsmaatregelen nemen en daarover open communiceren met de pers en met de buurt.